

LOs förslag om utbildningsjobb

Lars Calmfors

LO

3 april 2017

Total anknytningsgrad till arbetsmarknaden efter födelseregion, 20-64 år, 2015

	$\frac{\text{Fast heltidssysselsatta}}{\text{Befolkningen}}$	$\frac{\text{Fast heltidssysselsatta}}{\text{Fast sysselsatta}}$	$\frac{\text{Fast sysselsatta}}{\text{Sysselsatta}}$	$\frac{\text{Sysselsatta}}{\text{Befolkningen}}$
Totalt				
Inrikes födda	0,61	0,82	0,88	0,84
Utomeuropeiskt födda	0,35 (0,57)	0,79 (0,96)	0,73 (0,83)	0,60 (0,71)
Afrika	0,26 (0,43)	0,74 (0,90)	0,65 (0,74)	0,53 (0,63)
Asien	0,34 (0,56)	0,80 (0,98)	0,73 (0,83)	0,59 (0,70)

Total anknytningsgrad till arbetsmarknaden för kvinnor efter födelseregion, 20-64 år, 2015

	$\frac{\text{Fast heltidssysselsatta}}{\text{Befolkningen}}$	$\frac{\text{Fast heltidssysselsatta}}{\text{Fast sysselsatta}}$	$\frac{\text{Fast sysselsatta}}{\text{Sysselsatta}}$	$\frac{\text{Sysselsatta}}{\text{Befolkningen}}$
Kvinnor				
Inrikes födda	0,51	0,72	0,86	0,83
Utomeuropeiskt födda	0,28 (0,55)	0,70 (0,97)	0,71 (0,83)	0,56 (0,67)
Afrika	0,17 (0,33)	0,64 (0,89)	0,60 (0,70)	0,45 (0,54)
Asien	0,27 (0,53)	0,70 (0,97)	0,71 (0,83)	0,54 (0,65)

Total anknytningsgrad till arbetsmarknaden efter födelseregion och vistelsetid, kvinnor, 20-64 år, 2015

	$\frac{\text{Fast heltidssysselsatta}}{\text{Befolkningen}}$	$\frac{\text{Fast heltidssysselsatta}}{\text{Fast sysselsatta}}$	$\frac{\text{Fast sysselsatta}}{\text{Sysselsatta}}$	$\frac{\text{Sysselsatta}}{\text{Befolkningen}}$
<i>Vistelsetid: <5 år (invandringsår 2011-2015)</i>				
Inrikes födda	0,51	0,72	0,86	0,83
Afrika	0,03	0,69	0,28	0,18
Asien	0,07	0,47	0,51	0,31
Europa	0,28	0,67	0,63	0,66
<i>Vistelsetid: 5-10 år (invandringsår 2006-2010)</i>				
Inrikes födda	0,51	0,72	0,86	0,83
Afrika	0,10	0,63	0,40	0,40
Asien	0,16	0,68	0,53	0,42
Europa	0,35	0,69	0,73	0,69
<i>Vistelsetid: >10 år (invandringsår - 2005)</i>				
Inrikes födda	0,51	0,72	0,86	0,83
Afrika	0,34	0,64	0,76	0,70
Asien	0,39	0,72	0,79	0,68
Europa	0,49	0,74	0,90	0,74

Olika sätt att angripa tudelningsproblemen

- Utbildning
- Anställningsstöd
- Lägre löner
- Modernare beredskapsjobb

Rehn-Meidner-modellen

- Strukturomvandling genom lönehöjningar som slår ut lågproduktiva jobb
- Uppgradering av arbetskraftens kompetens genom utbildning och omskolning
- Modellen fungerade väl på en förhållandevis homogen arbetsmarknad
- Men med en allt mer heterogen arbetskraft överbelastas utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken

Faktorer att beakta med lägre löner för "enkla jobb"

1. Hur effektiva är lägre löner för att skapa fler jobb
2. Vilka blir effekterna på andra löner?
3. Hur stora är riskerna för att anställda ska fastna permanent på jobb med låga löner?

Sysselsättningseffekter av lägre minimilöner

- Forskningsstöd för högre sysselsättning för lågkvalificerade
- Men det krävs stora lönesänkningar
- Lägre minimilönerna ger också lägre andel visstidsanställningar och högre andel fasta jobb

Effekterna på andra löner

- Traditionell bild: negativa överspillningseffekter på andra löner
- Ny forskning om invandring av lågutbildad arbetskraft
 - lägre löner på de jobb där invandrarna kommer in
 - men **i genomsnitt** högre löner för inhemsk arbetskraft
 - inhemsk arbetskraft flyttar över till mer kvalificerade uppgifter
 - invandrarna fungerar som **komplement** till inhemsk arbetskraft
- Pågående debatt om denna forskning
 - även enligt den nya forskningen finns det förlorare
 - äldre och de som har långa anställningstider

Arbetsmarknadsekonomiska rådets förslag

2016

- Temporära ingångsjobb med låga ingångslöner
- Minskar risken för att anställda permanent ska fastna med låga löner
- Men sysselsättningseffekterna begränsas
- Lägre sociala avgifter och extra jobbskatteavdrag

2017

- Permanenta enkla jobb med låga minimilöner
- Större risk för att anställda permanent ska fastna med låga löner
- Men större sysselsättnings-effekter
- Mycket generösa studiestöd till *individerna*

LOs förslag

- Bra med generösa studiestöd till **individ** och att arbetsgivaren inte ska involveras direkt
- Frivilligt eller obligatoriskt deltagande i utbildning för att få utbildningsjobb?
 - svårt tvinga vuxna till utbildning
 - Använd bara incitament!
- Onödiga inskränkningar: 25-40 år, grundskola eller ofullständigt gymnasium
- Enkla jobb med lägre löner bör gälla fler grupper
 - också dem som saknar grundskola
 - också äldre än 45 år
 - incitament till utbildning, inte tvång, för dem som saknar grundskola

Svenska exempel

Plåt- och ventföretagen

- Utbildade plåtslagare: minimilön på 24-25 000 kr
- Enkla uppgifter som materialtransport, enklare montering, städning skulle kunna utföras av annan yrkeskategori
- Komplement
- Kräver lägre löner

Vår enkätundersökning

- Anställningar på enkla jobb som betalas med 14-15 000 kr
- 1/3 av de svarande företagen
- Olika avlastningsfunktioner
- Det verkar finnas en potentiell efterfrågan vid lägre löner